

■ v čísle ■

úvodník

*1

predstavujeme nové publikácie

*2

študijné pobyty – dva príbehy

*5

z konferencie

*8

aktuality a konferencie

*10

kontakty

*13

■ ÚVODNÍK ■

Milí priatelia,

prišla jar a s ňou aj prvé tohtoročné číslo nášho trojmesačníka, ktorý sa snaží informovať o rôznych udalostiach, ktorými žije náš Ústav verejnej politiky.

Tak ako na jar vytriedime svoj šatník a zbavíme sa nepotrebných, obnosených a „okukaných“ kúskov oblečenia, aby sme jar privítali v niečom novom, sviežom, aj naše PPN sa chystá na podobnú zmenu.

Toto číslo bude posledným v „starom šate“, nakoľko nad jeho realizáciou odteraz bude bdieť Ing. Emília Sičáková- Beblavá, PhD. a nová redakčná rada pozostávajúca z našich interných doktorandov. Za ich odvalu a chuť pozdvihnúť úroveň PPN a zmeniť ho na prítažlivejší, krajší, kvalitnejší a najmä čítanejší materiál im ďakujeme a želáme veľa dobrých nápadov do budúcich čísel.

V tomto čísle si môžete prečítať dva zaujímavé príspevky od našich študentiek druhého ročníka, ktoré absolvovali študijný pobyt na zahraničnej univerzite. Možno Vás ich zážitky presvedčia a vyprovokujú skúsiť si tiež niečo podobné počas Vášho štúdia.

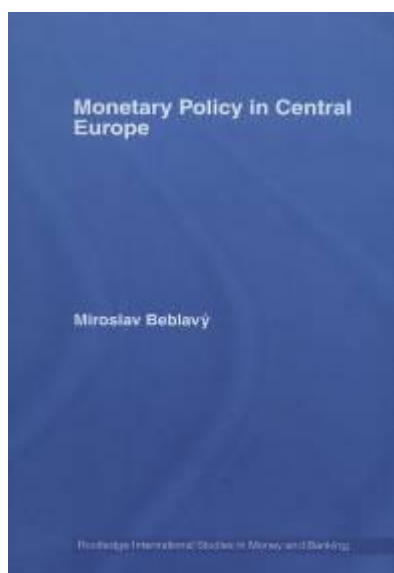
Ako býva zvykom, aj v tomto čísle Vás informujeme o podujatiach súvisiacich so štúdiom verejnej politiky, ktoré sa už realizovali, ako aj o aktivitách, ktoré sa ešte len uskutočnia.

Zlatica Sládeková

■ Predstavujeme nové publikácie ■

V roku 2007 vyšla vo vydavateľstve Routledge v Londýne monografia odborného asistenta Ústavu verejnej politiky Ing. Miroslava Beblavého, PhD. s názvom “Monetary Policy in Central Europe”. Práca vychádza z dizertačnej práce z ekonómie, ktorú Ing. Beblavý, PhD. obhájil na University of St. Andrews vo Veľkej Británii. Poprosili sme autora, aby nám túto prácu priblížil.

Monetary Policy in Central Europe

Czech Republic, Slovakia, Hungary and Poland are four of the most successful postcommunist countries. Situated in Central Europe between Germany and the former Soviet Union, they emerged, in 1989, from more than 40 years of authoritarian rule and command economy. In the following 16 years, they have been able to reform their political and economic systems to such a degree that they are now members of elite economic and political clubs such as the European Union, North Atlantic Treaty Organisation and the Organisation for Economic Co-operation and Development. Their economies have been on a rapid growth path during the last decade, albeit one interrupted by an occasional crisis or a slowdown. As such, they present a fascinating topic of study for a variety of social scientists.

The book focuses on monetary policy in the four countries of Central Europe: the Czech Republic,

Hungary, Poland and Slovakia. Its first objective is to understand monetary policy, its results and underpinnings for the period spanning the beginning of transition and the end of 2001. The second aim is to use these findings to shed some light on economic theory on monetary policy in less developed, but highly open and financially integrated market economies. In other words, it is our aim to understand what happened and why and what lessons can be drawn from these developments. This might be relevant not only for other transition countries, but also in the debate between economists specialising in different clusters of emerging market economies – e.g. Latin America or Southeast Asia.

To be able to arrange our thoughts in a clear and comprehensive manner, an analytical framework is necessary. The book uses, as such a framework, the view espoused by Mishkin and Savastano (2001) that the debate about monetary policy and monetary policy frameworks in emerging market countries “should be over what is the best way to constrain discretion over monetary policy”. (p. 45)

In order to answer this question for Central European countries, the book examines the following issues related to the overall philosophy of constraining discretion over monetary policy:

does an independent central bank remove a need for other constraints on discretion and, if not, how does it interact with other constraints?

what are the costs, consequences and effectiveness of an exchange rate commitment as a constraint on discretionary policy?

what is the experience with commitment expressed in domestic monetary variables, i.e. monetary and inflation targets?

The book is concerned with four neighbouring countries, providing it with sample of much similarity, but also of many differences. The initial conditions and policy responses chosen by macroeconomic policy-makers often differed substantially. The methodology is based on using the sample for case studies and then drawing some generalised conclusions. A sample of four avoids

many pitfalls of studying just one country, but it also allows an in-depth look at individual countries, something not possible in a cross-country study dealing with 20 or more countries.

The book is structured into seven chapters.

Chapter 1 reviews existing literature in areas most relevant for the findings presented here – objectives, frameworks and institutions of monetary policy. Its emphasis is on small open economies, especially the ones in transition.

Chapter 2 turns to an empirical investigation of the Central European countries, with the focus on specific factors that have had significant influence on the conduct or outcomes of monetary policy during the 1990s and early 2000s in the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia. It examines issues such as fragility, shallowness and monopolistic structure of financial markets, imbalances in the relationship between the real economy and the financial sector, difficulty of controlling inflation, its reasons and consequences, as well as expectations and pressures of future EMU membership. In addition to four country case studies, it summarises the findings that can be generalised for the whole sample.

Chapter 3 analyses the transmission mechanism of monetary policy in Central Europe in the 1990s and early 2000s. It contains an econometric analysis of the transmission mechanism individually for all four countries concerned, based on a technique called vector autoregression (VAR). It demonstrates that while policy-makers could count on some robust channels of transmission, many of the channels identified for economically and financially more developed economies have been erratic or are difficult to spot at all.

The introductory chapters set the stage for an examination, in the following three chapters, of principal types of constraints on policy discretion – central bank independence, exchange rate commitments and domestic targets for monetary policy.

Chapter 4 conducts an in-depth analysis of central bank independence in the countries concerned. It explores not only the well-known indices of legal independence of central banks and their deficiencies, but tries to look beyond to other determinants of actual central bank independence. It focuses, in particular, on constitutional factors affecting independence of central banks, as well as the rule of law, personal independence and political role of central banks, central bank autonomy in exchange rate policy and exogenous factors contributing to effective central bank independence.

Chapter 5 looks at developments of nominal and real exchange rates and their role in monetary policy of Central European countries. It brings together various empirical results to form a unified explanation of the role of the exchange rate in monetary policy of small open economies, with emphasis on actual behaviour of monetary authorities. This framework involves trade-offs between real exchange rate misalignment, nominal predictability and swift disinflation and paths of progression along various combinations of these trade-offs.

Chapter 6 turns to domestic targets – targets for monetary policy expressed in terms of domestic variables such as growth of monetary or price aggregates. It analyses their role in two sections; one dealing with issues of monetary targeting, the other with inflation targeting. The analysis is linked to exchange rate considerations and the analysis of central bank independence.

Chapter 7 summarises findings of the thesis and brings them together in the form of the two strands presented in the beginning – what happened in Central Europe and what is its relevance. Its conclusion is that despite different initial conditions and expectations in individual countries, all countries had the ability to achieve overall rapid structural adjustment and successful transition. At the same time, the environment for monetary policy was highly turbulent. Reaction of policy-makers to this environment can be characterised as “discretion constrained by a strong nominal anchor and real exchange rate considerations” – flexible

monetary policy strategies that, however, impose limitations by use of an explicit and visible nominal anchor and pay attention to developments in the real exchange rate. With regard to the second strand of the book - to develop further existing theory of monetary policy in less developed, but highly open and financially integrated market economies - it shows that the various elements of a commitment by monetary authorities are not duplicatory or contradictory, but interdependent in contributing to the goal of constraining discretion. It also provides an instrument for analysis of effectiveness of various combinations by making their objective - constraining discretion - explicit and showing that various combinations can achieve similar results.

Since the analysis in the preceding chapters covers only years up to the end of 2001, the epilogue looks at subsequent developments. Its focus is on the overall nominal convergence with the eurozone and adoption of the euro as the key challenges for monetary policy in Central Europe during the first decade of the 21st century. Even though factors unique to the transition have been weakening, the key issues from the past, such as tension between low inflation and stable exchange rate in a fast-growing environment where the equilibrium real exchange rate appreciates, fiscal policy as the key factor determining success of monetary policy, and importance of combining a strong and independent central bank with a clear policy target, remain salient in the run-up to the euro. The epilogue also points to potentially worrying inconsistencies in the criteria applied by the EU in admitting new members of the eurozone.

Miroslav Beblavý

Mapping of ex-ante Impact Assessment Tools and Experiences in Europe

Predstavujeme Vám novú publikáciu, ktorej autorkou je odborná asistentka Ústavu verejnej politiky Mgr. Katarína Staroňová, PhD. Práca s názvom „Mapping of ex-ante Impact Assessment Tools and Experiences in Europe“ vyšla vo

vydavateľstve United Nations Development Program.

Podľa medzinárodných dohôd OECD a EÚ je systém Hodnotenia vplyvov *ex-ante* súčasťou praxe dobrého spravovania. Už od roku 1985 si Európska únia uvedomuje, že ak sa chce stať dynamicky sa rozvíjajúcou vedomostnou ekonomikou, je nevyhnutné tvoriť legislatívu strategicky a predovšetkým zvýšiť kvalitu regulácie tak na úrovni EÚ ako aj v jednotlivých členských štátoch. Systematická príprava hodnotenia vplyvov sa stala súčasťou praxe jednotlivých členských krajín EÚ a OECD. USA a Veľká Británia patria medzi priekopníkov vo využívaní tohto nástroja už na začiatku osemdesiatych rokov. Za ostatných desať rokov sa Európska únia vypracovala na dôležitú autoritu v stanovovaní štandardov hodnotenia vplyvov a Komisia od jednotlivých členských štátov veľmi aktívne vyžaduje postupné zavádzanie hodnotenia vplyvov, indikátorov kvality regulácie a iných iniciatív na manažment politiky a regulácie. Momentálne nie je hodnotenie vplyvov pre členské štáty povinné, zatiaľ, čo ustanovenia inštitúcií EÚ o Hodnotení vplyvov sú nezáväznými odporúčaniami. Avšak vo svetle úplnej implementácie systému hodnotenia vplyvov Európskej komisie v roku 2004 bolo konštatované, že členské štáty si budú musieť vybudovať kapacitu pre Hodnotenie vplyvov, aby boli schopné prispieť k hodnoteniu Komisie a počas rokovaní o európskych právnych predpisoch naznačiť pravdepodobné širšie vplyvy svojich zásadných pozmeňujúcich návrhov.

Organizácia spojených národov pre rozvoj (UNDP) sa snaží uviesť myšlienku Hodnotenia vplyvov aj medzi krajiny strednej a východnej Európy. Prvým krokom bolo zmapovanie situácie v krajinách EÚ s dôrazom na novopristúpené krajiny a výsledkom je publikácia Kataríny Staroňovej "Mapping of ex-ante Impact Assessment Tools and Experiences in Europe", ktorá spolupracovala so štyrmi krajinami juhovýchodnej Európy (Bosna Hercegovina, Chorvátsko, Moldava a Srbsko) na vytvorení evalvačného rámca stavu zavedenia nástroja Hodnotenia vplyvov v týchto krajinách.

Autorka text rozčlenila do štyroch základných celkov. Prvý celok zasadzuje nástroj ex-ante hodnotenia vplyvov do *legislatívneho a inštitucionálneho rámca*, hovorí o základných podmienkach zavedenia tohto nástroja, jeho hlavných obsahových prvkoch a funkciách. Druhý celok bližšie zoznamuje čitateľa s konceptom *ex-ante hodnotenia vplyvov z metodologického pohľadu* a venuje sa analytickým procesom a postupom, ktoré napomáhajú štátnej správe tvoriť dopadové štúdie a naplňať úlohy. Tretí celok sa venuje implementácii nástroja, t.j. vizuálnom predvedení a administratívnej podpore, aby nástroj spĺňal svoju hlavnú úlohu – informovať decísovov o alternatívnych riešeniach problémov tak, aby mohli prijať rozhodnutie na základe faktov, informácií a argumentov. Posledný celok prináša *prípadové štúdie zo 4 krajín juhovýchodnej Európy* a mapuje po obsahovej, procesnej a inštitucionálnej báze stav týchto krajín v zavádzaní nástroja Hodnotenie vplyvov.

Táto publikácia je určená praktikom a verím, že pomôže zorientovať sa v problematike hodnotenia vplyvov, keďže čerpá z existujúcich skúseností hodnotenia vplyvov v EÚ, odkiaľ prináša i ilustrujúce príklady a ponúka metodické spracovanie tematiky. Publikácia plánuje podporiť budovanie kapacít v tejto oblasti, na stratégiu ktorých sa podieľajú pracovníci Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť – Miroslav Beblavý a Katarína Staroňová.

Publikáciu je možné objednať si na UNDP, Grösslingova 35, Bratislava alebo stiahnuť z internetovej stránky: <http://europeandcis.undp.org/home/show/4D4D13DF-F203-1EE9-B37B79BF55E65117>

Katarína Staroňová

■ Študijné pobyty – dva príbehy ■

O študijnom pobyte v Holandsku a čo mi dal

„Hi, my name is Silvia Augustínová,“ pozdravila som sa svojej študijnej koordinátorky na holandskej Erasmus University v Rotterdame. „Nice to finally meet you,“ odpovedala mi. Zatiaľ ma poznala len z našej trocha početnejšej emailovej komunikácie, teraz som pre ňou stála osobne. V rýchllosti mi povedala niečo o štúdiu, dala mi obálku, kde som okrem zoznamu mojich spolužiakov našla aj informácie o univerzite a o Rotterdame, vysvetlila mi, ako sa dostanem do môjho holandského domu. Tým sa jej podávanie informácií pre mňa skončilo, keďže som do jej kancelárie dorazila okolo pol piatej poobede. Zobrala som teda svoj dvadsaťkilogramový obrovský ruksak a pobrala som sa hľadať, kde to vlastne bývam...

Do zahraničia som sa rozhodla ísť, pretože som sa domnievala, že sa tam naučím to, čo by som sa doma nikdy nenaučila. Verím, že cestovanie otvára ľuďom nové obzory a naučia sa pri ňom viac o svete, o ľuďoch a taktiež o sebe. Holandsko som si vybrala, pretože som v tejto krajine, hoci som o nej veľa počula, ešte nebola, pretože sa jednalo

o multikultúrnu spoločnosť a chcela som ju zažiť, a pretože holandské univerzity sú hodnotené ako jedny z najlepších v Európe.

Prvé dni po príchode som intenzívne premýšľala nad tým, či som nemala radšej ostať doma. Obsah kurzov nebol presne to, čo som očakávala, nepoznala som ľudí a v podstate som nemala čo robiť. Ako sa však hovorí, začiatky bývajú najťažšie, a postupom času sa moja situácia, ako aj zmýšľanie zmenilo.

Postupne som spoznávala ľudí, zažila medzinárodný študentský život a chodila na rôzne výlety. Čo sa týka školy, musím priznať, že po obsahovej stránke mi štúdium nedalo toľko, koľko som očakávala. Naučila som sa však niečo viac o tom, ako robiť veci: kde hľadať informácie, aké informácie hľadať, aké informácie sú dôležité, ako spracovať informácie. Naučila som sa niečo o tímovej práci, keďže v Holandsku sa skoro všetko robí v tímoch a hodnotia vás podľa práce vášho tímu a nie jednotlivo. Taktiež som tiež začala viac dôverovať sama sebe – vďaka štúdiu, a aj vďaka samotnému pobytu. Čo sa štúdia týka, v Holandsku vedú študentov k veľkej samostatnosti. Učitelia dávajú priestor študentom na rôzne prezentácie, študenti píšu veľa seminárnych prác a taktiež sa musia veľa samostatne učiť, keďže na prednáškach sa neodprednáša úplne všetko. Taktiež, keďže som bola sama v zahraničí, musela som sa spoľahnúť sama na seba, a po čase – na svojich kamarátov, ktorých som si tam našla.

Začiatky bývajú najťažšie a na konci sa vždy ťažko odchádza. Ťažko sa odchádzalo aj mne – asi aj

preto som mala tri rozlúčkové večierky, aby som sa rozlúčila naozaj s každým. Strela som tam totiž vynikajúcich ľudí zo všetkých kútov sveta. Keď som opäť dávala svojich 20 kilogramov oblečenia do môjho ruksaku, cítila som sa smutne, že odchádzam, avšak šťastná, že som tam bola. Ísť do Holandska bolo jedno z mojich dobrých rozhodnutí a študijný pobyt v zahraničí odporúčam každému. Čo sa týka samotného Holandska, spoznala som ho naozaj multikultúrnu a pestrofarebnú krajinu a to sa mi na ňom páčilo. Holanďania vedia veľmi dobre po anglicky, sú veľmi priami a dá sa povedať, že tolerantní – avšak neviem ich opísať ako jednu skupinu, pretože sú taktiež veľmi rozdielni. Asi aj preto tam každý dobre zapadne.

Silvia Augustínová

Študijný pobyt v Nórsku

Štúdium v zahraničí počas vysokej školy? Správna voľba, alebo nie? Po skúsenostiach z dvoch takýchto výmenných pobytov môžem odpovedať jednoznačne – Áno. Prečo? Pretože zahraničný pobyt je neuveriteľne obohacujúcou skúsenosťou. Osobnou aj akademickou, spoznávaním iných kultúr a ľudí... Znie to ako kliše? Poďme na to teda trochu inak.

Keď som vystúpila z lietadla a oviol ma chladný nórsky vzduch s prímiesou morskej soli, mala som obavy z cudzieho prostredia. Po uplynutí týždňa – dvoch som zistila, že podobné pocity mali všetci zahraniční študenti. A ako čas plynul, prišla prvá spoločná party, druhý výlet na hory, ďalšia nepochopená prednáška ekonometrie v pakistanskej angličtine. Neboli to už viac obavy, ktoré nás spájali. Postupom času sa z každého neznámeho stal známy človek s určitým životným príbehom. A tak to už nebol „ten z Ghany“, ale Peter, ktorý vedel neuveriteľne dobre tancovať tradičné africké tance a rozprával mi o bankovom škandále v Ghane. Nebola to už „spolubývajúca z Číny“, ale Ran, ktorá pre nás prvýkrát pripravila tradičné čínske jedlo. Neboli to Nemci, Španieli, Francúzi, Nepálčania či Turci, ale moji dnešní kamaráti, s ktorými si rada vymením informácie o politickej situácii v krajine, recepty tradičnej kuchyne, pohľady na život a všetky ostatné možné rady ☺.

Osobné skúsenosti, noví priatelia, staré problémy s novými riešeniami, toto všetko je dopĺňané cennou akademickou skúsenosťou, ktorú pobyt na zahraničnej univerzite prináša. Výmenný pobyt nie je len o novom prostredí a ľuďoch, ale aj iných metódach a prístupoch k vyučovaniu. Vzdelávanie je pre Nórsko jeden z hlavných nástrojov dosiahnutia prosperity, a preto je mu v rámci verejnej politiky venovaná adekvátne pozornosť.

Nórske školstvo je takmer výhradne financované z verejných zdrojov, štát na školstvo prispieva približne 7 % HDP ročne (OECD, 2007). Dostupnosť školstva pre širokú vrstvu obyvateľov je zvýšená štátnym vzdelávacím pôžičkovým fondom (State Educational Loan Fund). Študent bakalárskeho alebo magisterského programu tak dostane ročne približne 82.900 nórskeho korún, čo je asi 332 tisíc slovenských korún. Pričom 60 % peňazí je vo forme pôžičky štátu, ktorú študent po absolvovaní spláca, a 40 % tvorí štátne nenávratné štipendium. Tento systém financovania umožňuje študentom z rôznych sociálnych vrstiev študovať na vysokej škole, a tiež má za následok, že študenti nie sú závislí od finančnej pomoci svojich rodičov, ale jediný záväzok je splácanie pôžičky štátu.

Ďalšou komparatívnou výhodou nórskeho vzdelávacieho systému je vysoký dôraz na R&D, ako aj prepojenie univerzít a výskumných centier s lokálnymi, medzinárodnými a štátnymi podnikmi. Študenti sú zapájaní do výskumného procesu priamo na univerzite, a to prostredníctvom projektov a prípadových štúdií. Témy záverečných prác vo väčšine definujú

univerzity v spolupráci s lokálnymi alebo medzinárodnými spoločnosťami. Získanie záverečnej práce v rámci špičkových firiem je vnímané ako významný krok v kariére študenta, a preto je kvalite diplomových prác venovaná veľká pozornosť.

Vzdelávacie inštitúcie majú vysokú mieru autonómie a fakulty tak poskytujú flexibilné programy. Študent získava veľkú voľnosť pri organizácii svojho štúdia, ale tiež sa od neho vyžaduje veľká miera samoštúdia a individuálnej práce. Seminára tvoria 10 až 15 hodín týždenne, plus 4 až 8 hodín práce v tíme. Výber predmetov závisí od študenta, ktorý sa môže rozhodnúť pre dva typy semestrálnej výučby. Prvá, klasická, pozostáva zo 4 predmetov, ktoré prebiehajú počas celého semestra a po úspešnom ukončení študent získa 30 ECTS kreditov. Druhý systém je založený na kumulovaných týždňových predmetoch. Každý týždeň prebieha intenzívna výučba jedného predmetu, počas ktorého sa študent hĺbkovo venuje iba jednej problematike. Predmet je ukončený na konci týždňa skúškou v hodnote 3 kreditov. Študent tak v priebehu semestra absolvuje 10 intenzívnych seminárov.

Počas môjho štúdia v Molde University College som absolvovala 4 predmety, ktoré veľmi uspokojili moje očakávania. Seminára boli vedené v malých

skupinkách formou prednášok a diskusií. Profesori ako aj študenti, ktorých som spoznala, vytvorili úžasné prostredie na ktoré nikdy nezabudnem. Preto chcem odporučiť všetkým študentom, ktorí uvažujú o štúdiu v zahraničí, aby vyvinuli začiatkové úsilie a prekonalí všetky byrokratické prekážky, pretože skúsenosť výmenného pobytu za to stojí.

A tiež prikladám nejaké tie konkrétne krôčky, ktoré je potrebné vykonať. Pozrite si web stránku fakulty, kde nájdete podrobnejšie informácie o programe Sokrates/ Erasmus <http://old.fses.uniba.sk/socrates/index.html> alebo pre bližšie informácie oslovte Fakultného koordinátora FSEV, v súčasnosti Mgr. Lucia Mokrú, PhD. V prípade, že prvý alternatíva nebude úplne úspešná, nemusíte byť nešťastný, pretože na zahraničný pobyt sa môžete dostať aj prostredníctvom Národného štipendijného programu (NSP), ktorý sprostredkúva agentúra SAIA. Proces je o niečo dlhší a vyžaduje si viacej priložených dokumentov ku prihláške, ktorých zoznam nájdete na web stránke www.saia.sk. A ku získaniu úspechu prikladám ešte jednu radu, možno si poviete banalita, ale veď uvidíte deň predtým©. Rada znie: strážiť si TERMÍNY!

Výmenný študijný pobyt je ako Vesmírna Odysea, cesta do neznáma, objavovanie nových svetov plných otázok a výziev, na konci ktorých zistíte, že všetko to bol len začiatok niečoho ďalšieho. Výmenný pobyt nie je jednorazová skúsenosť, nie je to zážitok, ktorý niekde začína a niekde končí, je to skôr súbor skúseností

a zážitkov, ktoré vás budú sprevádzať celý život. V prípade, že môj príbeh neposkytol dostatok argumentov, pripájam fotky z nádherného nórskeho prostredia, ktoré dúfam dajú tomuto príbehu ten správny koniec.

Monika Bandurová

■ Z konferencie ■

Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku, 21.-22. január 2008, Bratislava

V dňoch 21. a 22. januára sa na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave konal siedmy ročník konferencie Kvalitatívny prístup a metódy vo vedách o človeku. Témou konferencie, ktorá sa prvýkrát uskutočnila na Slovensku, bol Kvalitatívny výskum vo verejnom priestore. Počas dvoch dní predstavilo výsledky svojej práce 92 výskumníkov v oblasti sociálnych vied. Na príprave tohto ročníka sa spoločne podieľali tri inštitúcie - Katedra psychológie a patopsychológie Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského (PdF UK) v Bratislave, Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie Slovenskej akadémie vied - Centrum excelentnosti SAV pre výskum a rozvoj občianstva a participácie v Bratislave (KVS BK SAV) a Centrum

adiktológie Psychiatrickej kliniky 1. lekárskej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe. Partnerom konferencie bola Nadácia otvorenej spoločnosti - Open Society Foundation (OSF). Záštitu nad konferenciou prevzali prof. RNDr. Oto Majzlan, PhD., dekan PdF UK, PhDr. Viera Rosová, CSc., podpredsedníčka SAV a prof. PhDr. Peter Gavora, CSc., prodekan PdF UK. Dve úvodné prednášky Ivany Markovej z University of Stirling v Škótsku a prof. Wendy Stainton-Rogers z Open University vo Veľkej Británii boli venované využívaniu kvalitatívnych metód v psychológii.

Za Ústav verejnej politiky sa konferencie zúčastnila Katarína Staroňová, ktorá prezentovala príspevok „Zber dát pomocou opytovateľov v kvalitatívnom výskume: výzvy a možnosti“ v paneli O dôležitosti kvalitatívneho výskumu v praxi. Príspevok demonštroval využitie kvalitatívnych metód a techník vo výskume dosahu zmien drogovej legislatívy SR, na ktorom sa podieľajú Silvia Miklíková (NOS – OSF), Katarína Staroňová (ÚVP FSEV UK), Tatiana Hičárová a Katarína Pafková. Hlavným cieľom výskumu v projekte evalvácie uplatňovania vybraných drogových paragrafov, ktorý začal fungovať 1. januára 2006 a bude ukončený 31. júla 2009, je zistiť, či sú užívatelia drog v praxi dostatočne rozlišovaní a menej postihovaní trestom odňatia slobody ako díleri drog. Rozlišovanie užívateľov drog od dílerov je jedným z deklarovaných zámerov Ministerstva spravodlivosti v oblasti drogovej politiky a preto realizátori projektu skúmajú najmä dopady vybraných paragrafov Trestného zákona SR, ktoré vstúpili do účinnosti 1. januára 2006 a ktoré súvisia s drogovou problematikou. Realizátori projektu sa nesnažia legislatívu hodnotiť, ale na základe výsledkov výskumu, ktorý zahŕňa aj sledovanie všetkých zainteresovaných subjektov, zisťujú, či zákon v niektorých prípadoch nepostihuje užívateľov drog prísnejšie v porovnaní s postihovaním dílerov. Výskum by mal taktiež ozrejmiť, či je vôbec realistické dopracovať sa prostredníctvom aktuálneho zákona k účinnému rozlišovaniu medzi konzumentom a dílerom drog.

V prípade zistenia nedostatkov v zákone si výskum kladie za cieľ priniesť materiál poukazujúci na potrebu konkrétnych zmien a realizátori v takom prípade dúfajú, že sa im podarí úspešne ovplyvniť proces tvorby verejnej politiky v tejto oblasti a presvedčiť tak tvorcov zákona o potrebe zapojenia lekárov, psychológov a zástupcov cieľovej skupiny do procesu prípravy nového zákona. Projekt realizuje a financuje Nadácia otvorenej spoločnosti - Open Society Foundation v spolupráci s Ústavom verejnej politiky Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, Národným monitorovacím centrom pre drogy v Bratislave, Katedrou psychológie Univerzity Palackého v Olomouci a Katedrou sociálnej práce Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vedeckú supervíziu štúdie vykonáva tím Centra adiktológie Psychiatrickej kliniky 1. LF a VFN Univerzity Karlovej v Prahe, ktorý bol na konferencii zastúpený doc. Michalom Miovským - expertom na danú problematiku v rámci česko-slovenského priestoru.

Program a abstrakt príspevkov je možné nájsť na:

www.diskurz.sk/konferencia

Katarína Staroňová

Olympiáda ľudských práv, 17.-19. marec 2008, Liptovský Ján

V Liptovskom Jáne sa konal 10.ročník stredoškolskej Olympiády ľudských práv. Táto súťaž je jediným podujatím svojho druhu v Európe a je postavená na pomoci a garancii odborníkov z vysokých škôl. Do súťaže sa každoročne zapája vyše 4500 študentov z celého Slovenska a 64 najlepších postupuje do celoštátneho finále. Piaty najlepší študenti získavajú študijný pobyt vo Frankfurte nad Mohanom a päť najlepších v poradí účasť na medzinárodnom seminári Výchova k ľudským právam v Bulharsku. Hlavným odborným garantom podujatia je prof. PhDr. Miroslav Kusý, CSc. a jej predsedom je PhDr. Viliam Dolník. S pani doc. Silviou Mihálikovou (Ústav EŠ a MV FSEV UK) sme sa zúčastnili práce v odbornej porote.

Tohtoročná súťaž bola venovaná témam: *Potrebuje demokracia obmedzenie slobody prejavu, aby sa*

mohla brániť?, Zastavme domáce násilie voči ženám!, a Význam náboženskej slobody a tolerancie pre našu spoločnosť. Víťazi zo stredoškolských súťaží prišli do Liptovského Jána prezentovať a obhajovať svoje eseje venované niektorej z uvedených tém. Okrem prezentácie vlastných esejí riešili tiež rôzne prípadové štúdie venované problémovým situáciám vznikajúcim v oblasti porušovania ľudských práv doma i v zahraničí. Najlepší dvanásť postúpili do finále súťaže, kde sa testovala ich schopnosť pohotovo reagovať na zadanú aktuálnu tému týkajúcu sa porušovania ľudských práv vo svete.

Súťaž mala už tradične vysokú úroveň tak po organizačnej ako aj obsahovej stránke. Jej pridanou hodnotou boli rôzne neformálne aktivity, stretnutia s odborníkmi a špecialistami na problémy ľudských práv u nás i v zahraničí. Stretávajú sa tu talenty zo všetkých regiónov Slovenska a učia sa komunikovať a obhajovať svoje postoje na základe znalostí právnych predpisov.

Ludmila Malíková

Teoretické a praktické aspekty verejných financií, 11.-12. apríl 2008, Praha

Začiatkom apríla sa v Prahe na Vysokej škole ekonomickej konala medzinárodná konferencia zameraná na problematiku verejných financií v teórii a praxi. Miroslav Beblavý viedol jednu z odborných sekcií a zároveň prezentoval výskum v oblasti politického konsenzu a udržateľnosti fiskálne dôležitých liberálnych reforiem. Na tomto výskume spolupracoval s Róbertom Žitňanským. Zároveň Emília Sičáková-Beblavá prezentovala výskum zameraný na poskytovanie dotácií obciam centrálnou správou vecí verejných a zúčastnila sa panelu na tému efektívnosti verejného obstarávania a zabezpečovania verejných služieb. Viaceré príspevky, ktoré odzneli na danej konferencii odporúčame študentom Verejnej politiky, dotvárajú totiž obraz o stave, problémoch a výzvach verejných financií v rámci Česka ako aj Slovenska.

Emília Sičáková-Beblavá

Aktuality a konferencie

NISPAcee 16-ta výročná medzinárodná konferencia v Bratislave 15-17 máj, 2008

V minulom čísle sme stručne predstavili organizáciu NISPAcee (The Network of Institutes and Schools of Public Administration v strednej a východnej Európe). Keďže termín konferencie sa blíži a členovia Ústavu verejnej politiky sú aktívne zapojení v prípravách na túto udalosť, prinášame Vám viac informácií o tomto podujatí.

Okrem organizačnej spolupráce sa pracovníci Ústavu podieľajú na vedení hlavnej témy konferencie („Public Policy and Administration: Challenges and Synergies“) a jednej z pracovných skupín, ktorej témou sú „Protikorupčné opatrenia v tvorbe verejnej politiky“. Koordinátorkami tejto pracovnej skupiny sú Katarína Staroňová a Emília Sičáková-Beblavá.

Protikorupčné opatrenia v tvorbe verejnej politiky

Transparency and accountability of public sector can be viewed as a public good – its consumption is non rival and non dividable. Several negative aspects of society are connected with non-transparency, particularly with corruption in public policy development stages, such as state capture¹.

Thus, anti-corruption measures that introduce transparency and accountability into the public administration sector is of utmost importance. For that purpose analysis of existing anti-corruption measures and tools (for example ethics, control, repression), analysis of best practices in individual areas² (e.g. in public procurement) that have been introduced in the context of a transition economy³

¹ Hellman, Jones and Kaufmann (2000) define state capture where business firms are affecting formulation of policies and rules. Transition countries are particularly vulnerable to this practice as the transformation focused on the redefinition of the relationship of the state towards the private firms, but not vice versa (how firms influence public officials for their advantage).

² For example Integrity Pact – the concept, the model and the present applications, Status report, TI Berlín, 2000.

³ See studies on this issue from different regions, such as Keefer, P. (1996). „protection against a Capricious State: French Investment and Spanish Railroads, 1845 –1875. „Journal of Economic History 56 (1):170-92, Khan, M. (1997). „Corruption in South Asia: Patterns of Development and Change“. Paper presented on 6. May , Brighton, University of Sussex. Scott, J.C.

in the last decade. From practical point of view, the existing experience with anti-corruption measures in individual CEE countries, the analysis of factors that enabled the introduction and implementation of these are the target of this working group.

The focus of the papers presented in this working group is on the use of policy instruments (legal, economic, information and administrative) with anti-corruption strategies in a transformation economy. The main aim is the analysis of the factors that lead to successful implementation of anti-corruption measures: from their inceptions, struggle during the passing time to their maintenance and sustainability in the practice. The papers will look at the institutional, economic and cultural and historic framework.

The ultimate aim of the research papers is to map anti-corruption measures from the perspective of policy instruments that have been introduced into the transition countries in the years 1995-2005. The focus is on all types of public administering institutions, ranging from central institutions (ministries and specialized agencies) to self – governments on regional and local levels, judiciary, police and the like.

Viac informácií na www.nispa.sk

Katarína Staroňová, Emília Sičáková-Beblavá

Host' na Ústave verejnej politiky

Európska únia je významný aktér pri tvorbe verejnej politiky na Slovensku. Tento fakt sa ešte posilnil po 1. máji 2004, keď sa naša krajina spolu s ďalšími deviatimi štátmi stala členským štátom EÚ. V súčasnosti je činnosť EÚ zameraná predovšetkým na technickú legislatívu, EÚ má však ambíciu pokročiť v tvorbe politík aj do ďalších oblastí.

Jej pôsobenie ako aktéra vo verejnej politike je dané právnym rámcom, na ktorom sa dohodli jej členské štáty. V ostatných rokoch sme svedkami

(1972) „Comparative Political Corruption“. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

zodynamizovania procesu úprav inštitucionálnych základov EÚ. Po zastavení ratifikačného procesu európskej ústavnej zmluvy v referendách vo Francúzsku a v Holandsku sa lídri členských krajín EÚ dohodli na novej zmluve, ktorá dostala názov Lisabonská. Národná rada SR ju ratifikovala 10.4.2008.

Práve o tom, čo Lisabonská zmluva prinesie pre proces tvorby politiky v EÚ a čo to bude v prípade úspešného zavŕšenia ratifikačného procesu vo všetkých 27 krajinách EÚ znamená pre slovenské inštitúcie a občanov, diskutovali na pôde Ústavu verejnej politiky frekventanti kurzu *Viacúrovňová tvorba verejnej politiky* v piatok 18. apríla 2008 s vedúcou Zastúpenia Európskej komisie v Slovenskej republike Andreou Elschekovou-Matisovou.

Ivan Rončák

Verejnoprávne médiá v SR, 23.-24. apríl 2008, Bratislava

Slovenský syndikát novinárov spolu so Zastúpením Európskej komisie v SR a s Úniou slovenských televíznych tvorcov pri príležitosti Svetového dňa slobody tlače usporadúvajú konferenciu s podnázvom *Ako zabezpečiť, aby naozaj slúžili širokej verejnosti*. Konferenciu otvorí pani Zuzana Krútková, predsedníčka Slovenského syndikátu novinárov a pani Andrea Elscheková-Matisová, vedúca zastúpenia Európskej komisie v SR. Okrem odborníkov zo Slovenska svoje príspevky prednesú aj zahraniční hostia z Veľkej Británie, Francúzska, USA, Fínska, Rakúska a Českej republiky.

Hlavné témy konferencie sú: Verejnoprávne médium v službách verejnosti, Vzťah štátu resp. Európskej únie a verejnoprávnych médií, Verejnoprávne médium v konkurenčnom prostredí.

Zlatica Sládeková

Teória a prax verejnej správy, 16.-17. október 2008, Košice

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika pod gesciou ministra vnútra pri príležitosti 10. výročia vzniku Fakulty verejnej správy usporadúva vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou. Poslaním konferencie je výmena informácií a skúseností týkajúcich sa teórie a reality modernej verejnej správy, vytvorenie priestoru na nadviazanie a prehĺbenie kontaktov s domácimi aj zahraničnými univerzitami a praxou verejnej správy.

Sekcia v anglickom jazyku nesie názov *Challenges for Economics and Management of Non-Profit sector in 21st. century*. Témy sekcie v slovenskom jazyku sú: *Sociálno-politické kontexty vo verejnej správe, Územná samospráva v procese decentralizácie verejnej správy, Postavenie a pôsobenie aktérov regionálneho rozvoja a Sociálna funkcia v právnej úprave zdaňovania príjmov fyzických osôb*.

Viac informácií na www.fvs.upjs.sk

Zlatica Sládeková

Building for the future: Evaluation in governance, development and progress, 1.-3. október 2008, Lisabon, Portugalsko

Európska evaluačná spoločnosť usporadúva v októbri medzinárodnú konferenciu. Na stránke www.eesconference.org môžete nájsť tieto i mnohé ďalšie informácie:

„The primary goal of the European Evaluation Society is to promote theory, practice and utilization of high quality evaluation especially, but not exclusively, within the European countries. This goal is obtained by bringing together academics and practitioners from all

over Europe and from any professional sector, thus creating a forum where all participants can benefit from the co-operation and bridge building. The society was founded in the Hague in 1994.“

„This conference title is intended to stimulate forward and expansive thinking about the way in which evaluation can play its part in governance, development and progress.“ Evaluation is „one of the ways to help a society work more effectively and fairly. Evaluation can help build ‘social capital’ by increasing social cohesion and connectedness. In this understanding social capital is all about strengthening social networks, improving institutions and adapting procedures, – key issues for evaluators today.“

The conference will comprise keynote speakers, plenary and parallel sessions, networking opportunities and social events.

Použitý zdroj: www.eesconference.org

Zlatica Sládeková

Kontakty na autorov

redakcia: Ústav verejnej politiky FSEV UK
Odbojárov 10/a, P. O. Box 129, 820 05 Bratislava 25
E-mail: zlatica.sladekova@fses.uniba.sk
Tel.: 02/501 17 660

Ing. Emília Sičáková-Beblavá, PhD.
Odborná asistentka ÚVP, FSEV UK Bratislava
ema@transparency.sk

Mgr. Katarína Staroňová, PhD.
Odborná asistentka ÚVP, FSEV UK Bratislava
staronova@governance.sk

Ing. Miroslav Beblavý, Phd.
Odborný asistent ÚVP, FSEV UK Bratislava
beblavy@governance.sk

Mgr. Ivan Rončák
Interný doktorand na ÚVP, FSEV UK Bratislava
roncak@transparency.sk

Silvia Augustinová
Študentka 2. ročníka magisterského štúdia na ÚVP
silvia.augustinova@gmail.com

Monika Bandurová
Študentka 2. ročníka magisterského štúdia na ÚVP
monika.bandurova@gmail.com